

کاره ساتی شههید کردنی ئیمام حوسهین

[کردی - کوردی - kurdish]

عیرفان ئەحمەد کاکە مەحموود

پیداچونهوهی: پشتیوان سابیر عەزیز

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ حادثة مقتل الحسين رضي الله عنه ﴾

« باللغة الكردية »

عرفان أحمد كاكه محمود

مراجعة: بهشتيوان صابر عزيز

2011 - 1432

IslamHouse.com

کاره ساتی شه هید کردنی ئیمام حوسهین له ژبړ روښنایي دیدو بۆچوونی ئەهلی سوننه جه ماعه دا

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن
والاه..

بئگومان کاروباری میژوو و گیرانه وهی میژووی گهلان و پینشینان،
گرنگی تاییه تی خۆی ههیه له ژبانی گهل و نه ته وه کاندای، میژووی
هه ر گهل و نه ته وه یهك به لگه یه له سه ربوونی ئەو گهل و نه ته وه یه،
هه ر میژوو ه که په یه وه و پر به وو رابوو دوو داها تووی ئەو نه ته وه یه
دیاری ده کات، وه هه ر گهل و نه ته وه یهك بیه وئ به ره وه سه رکه وتن و
سه رکردایه تی کردنی گهل که ی پئ هه لگرت، ده بیت هه ر
پروودا وه کانی پینش و پاشی خۆی به یه که وه گرت بدات و
شیکردنه وه ی وردی بۆیکات، بۆ ئەوه ی خاله لاوازو به هیزه کانی له
یهك جیا بکاته وه و به ردی بناغه ی داها تووی خۆی له سه ر
بناغه یه کی ساغ و دروست دابمه زینیت..

له راستیدا کاره ساتی شه هید کردنی ئیمام حوسهین له گه وه ترین
کاره ساته کانه که تووشی میژووی موسولمانان بوو، چونکه له و
کاته دا بئجگه له ئیمامی حوسهین له سه ر رووی زه ویدا کوری کچی
پئغه مبه ریکی تر بوونی نه بوو، وه به راستی به مه زلومی شه هید
کراو کوشتنه که شی به نیهت موسولمانانی هه مووی گۆی
زه وی کاره سات بوو، به لام به نیهت ئیمام حوسهینه وه خۆی،
پله ی شه هاده ت و پله و پابه و ناوو شو ره تی به رزو نمره ی نزکی
به خوا وه وه رگرتوو، چونکه بئگومان خوی گه وه ئەم ریحانه جوانه ی

پېغمبەرى نازدارى بۇتەو دونيا ھەلگرتووهو لەم دونيا پر لە ھەمامەتیی و ناخۆشیه بزگاری کردووه..

میژووی کارەساتی شەھیدکردنی ئیمام حوسەین ئەوئەندە قورس و گرانه لەسەر رۆح و ھەستەم نازانم چۆن و بە چ شیوہیەك دەست بە گێرانەوہی ئەو کارەساتە جەرگ یرە بکەم! بەلام وەك وەفایەك بۆ ئەو ئیمامە بەرزە کہ کچەزاو نامۇزازی پېغمبەری نادارو خۆشەویستمانە "دروو سلاوی خویان لەسەر " کہ بەناحق غەدرو خیانەتی لیکراو بە زولم شەھید کرا، وە وەك پاراستنی راستیی میژویی و ھەر وەھا گەیانندی حەقیقەتی ئەو کارەساتە خۆناوییە وەك ئەوہی کہ ئەھلی سووننەو جەماعە لەسەری یەك دەنگن، وە وەك دیفاعیکیش لە مەزلومان و حەقخوازن و نازادپخوازن، ئەم بابەتە دەنووسم.

بئ ییچ و پەنا دەلیم: زۆرێك لە نووسەران و بیرمەندانى ئیسلامی بە تاییەت "نەوہی کورد" خۆیان لەم رووداوە گرنگە میژووییە نادەن و تا ئیستا بەو شیوہیەكە پئویست بیئت نە بە نووسین و نە بە وتارو بابەت خۆیان لەم بوارە بەدوور دەگرن.. بیجگە لە ھەندئ وتارو بابەتی نوئ کہ بەم تازەییە دەست بە وتن و نووسینیان کراوە، ئەلبەتە خوا حەق وتتی پئ خۆشە وتارەكەى مامۆستا کرێکاریش کہ ۱۲ سال پئیش ئیستا لە مزگەوتی جیھاد لە سلێمانی بە چاکیی و پاکیی باسی لەو رووداوە کردووهو مافی خۆیی پئداوہ، وە بەراستی ئەم بئدەنگیی و خۆ لادانە لەو حەقیقەتە میژووییە بە ناحق شەھیدکردنی ئەو ئیمامە بەرزە، رێگای بۆ کەسانی تر خۆشکردووه کہ بە شیوہیەکی ترو بە شینوازیکى تر بیئە مەیدان و ئەو کارەساتە بۆ موسولمانان بگێرنەوہو زۆرێکیش موالبەغە تئدا بکەن! بەلام خوا یاریت من دەمەوی لەم نووسینەمدا بئ ھیچ دەمارگیریەك بەدواداچوون بۆ ئەم بابەتە بکەم و ئەوہی ئەھلی سووننەو جەماعە لەسەری یەك دەنگن ھەر ئەوہ بنووسم و بلأو

بکەمەو، وە نیازو نیەت پاکى خۆم لەم باسەدا بۆ خواى بالادەست
و پاشان بۆ خوینەران را دەگەيەنم.

سەرەتا لە ناخى دلمەو و هەزاران هەزار سلاو لە رۆحى پاکى ئىمام
حوسەين و ياوەرانیى.. وە ئەم کارەساتە هەرگىزاو هەرگىز لە يادو
زىهنى ئىمەى موسولماندا (ئەهلى سووننە و جەماعە) لە بىر
ناکرىت و تا ئەو رۆژەى فو بە نەفخى يوردا دەکرىت مەزلومىيەتى
ئىمامى حوسەين و ياوەرانی لە بىر ناکرىت، ئەوەى دلى زىندوو بىت
و تۆسقالەيەك و بىزدانى بختەکارو تەنھا چەند دىرىك لە ژيانى پىر لە
کارەساتى مەزلومىيەتى ئىمامى حوسەين بخوینتەو ئەو
بىگومان چاوەکانى پىر لە فرمىسك و دل و رۆح و هەستىشى پىر لە
خەم و خەفەت دەبىت!

لەدايىكبوونى ئىمام حوسەين

حوسەينى كورى عەلى كورى ئەبى تالىب لە رۆژى ٥ ى شەعبانى
سالى ٤ ى كۆچى لە مەدينەى پىرۇزدا لە دايىكبوو، وە هەر
خودى پىغەمبەر صلى الله عليه وسلم ناوى لىناو و زور زورى
خۆشويستوو، بۆيە دەفەرموى: (اللهم إني أحبهما فاحبهما) رواه
البخارى. واتە: خودايە من حەسەن و حوسەينم خۆش دەوین تۆش
خۆشت بوین. وە هەر وەها دەفەرموى: (إن الحسن والحسين هما
ريحاننا الدنيا) رواه البخارى. واتە: بەراستى حەسەن و حوسەين
دوو چلە رىحانەى منن لە دونىادا. زور جار پىغەمبەر صلى الله عليه
وسلم بە فاتىمەى كچى دەوت: ئەو دوو كورەى خۆم بۆ بىنن،
پاشان بۆنى پىو دەکردن و دەيگوشين بەخۆيەو، وە ئەنەسى
كورى مالك دەگىرتتەو دەلى: بىنم پىغەمبەرى خودا ماچى
دەمى حەسەن و حوسەينى دەکرد، وە هەر وەها پىغەمبەر صلى

اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دَهْفَهْرَمُوئِ: (الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ) وَهُ دَهْفَهْرَمُوئِ: (حَسَيْنٌ مِنِّي وَأَنَا مِنْ حَسَيْنٍ، أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حَسَيْنًا). هَهْرَدُوو نَهْم فَهْرَمُوودَه ئِيْمَامِي تِيْرَمِيْزِي رِيْوَايَهْتِي كَرْدُووَهو وَشَيْخ نَهْلَبَانِيْش بَهْرَهْحَمَهْت يِيْت بَه سَهْحِيْحِي دَانَاوَن.

ئِيْمَامِي حَوْسَهْيِن لَه دَوَاي وَهْفَاتِي ئِيْمَامِي حَهْسَهْنِي بَرَاي هَهْر لَه مَهْدِيْنَهِي پِيْرُوْز مَآيَهْوَه تَا نَهْوَكَاْتَهِي مَوْعَاوِيَه رَهْزَاي خَوَاي لِيْبِيْت دَوَاي وَهْفَاتِي خُوْی يَهْزِيْدِي كَرْدَه جِيْنِيْشِيْنِي خُوْیِي وَ نَهْهَلِي مَهْدِيْنَهَش بَهْيَعْتِيَان دَايَه يَهْزِيْد، نَهْوَجَا ئِيْمَامِي حَوْسَهْيِن بَهْيَعَهْتِي نَهْدَا بَه يَهْزِيْدُو بَه تُوْنْدِي نَهْو دَاوَايَهِي رَهْتَكْرَدَهْوَه.

بَهْيَعَهْتِدَان بَه يَهْزِيْدِي كُوْرِي مَوْعَاوِيَه وَرَهْتَكْرَدَهْوَهِي

نَهْو بَهْيَعَهْتَه لَهْلَايَهَن ئِيْمَامِ حَوْسَهْيِنَهْوَه

لَه سَالْمِي ٦٠ ي كُوْچِيْدَا بُوو بَهْيَعَهْت دَرَا بَه يَهْزِيْدِي كُوْرِي مَوْعَاوِيَه، لَهو كَاْتَهْدَا تَهْمَهْنِي يَهْزِيْد ٣٤ سَالْم بُوو، بَهْلَام لَه نَاو شَارِي مَهْدِيْنَهْدَا هَهْرَدُوو ئِيْمَامِي حَوْسَهْيِن وَ عَهْبَدُوْلَلَاي كُوْرِي زُوْبِيْر نَهْو بَهْيَعَهْتَهْيَان رَهْتَكْرَدَهْوَه، كَاْتِيْكَ كَه دَاوَاي بَهْيَعَهْتِيَان لِيْكَرَا، لَه وَهْلَامْدَا عَهْبَدُوْلَلَاي كُوْرِي زُوْبِيْر وَتِي: نَهْمَشَهو چَاوَهْرِي دَهْكَهْم وَ بِيْرِي لِيْدَهْكَهْمَهْوَهو دَوَاْتَر نَاگَاْدَارْتَان دَهْكَهْمَهْوَه، بَهْلَام كَاْتِيْكَ شَهو دَاهَات شَارِي مَهْدِيْنَهِي بَه جِيْهِيْلَاو بَهْرَهو مَهْكَكَه بَهْرِي كَهْوَت وَ بَهْيَعَهْتِي نَهْدَايَه يَهْزِيْد..

وَه كَاْتِيْكَيْش هَاْتَه لَاي ئِيْمَامِي حَوْسَهْيِن نَهْوِيْش وَتِي: مَنْ بَه نَهْيِيْنِي بَهْيَعَهْت نَادَهْم وَ بَه نَاشْكِرَا لَهْبَهْر چَاوِي خَهْلَكِيْدَا بَهْيَعَهْت دَهْدَهْم، بَهْلَام هَهْر كَه شَهو دَاهَات بَه دَوَاي عَهْبَدُوْلَلَاي كُوْرِي زُوْبَهْيِرْدَا بَهْرَهو مَهْكَكَه دَهْرُجُوو..

خەلکی عێراق زیاتر لە ۵۰۰ نامەیان نارد بۆ ئیمامی حوسەین

کاتیک خەلکی عێراق ئاگاداری ئەوە بوون کە ئیمامی حوسەین بەیعتی نەداوەتە یەزید، دڵخۆشبوون بەو هەلوێستەی ئیمام حوسەین، چونکە ئەمانیش یەزیدی کوری موعاویەیان نە دەویست، تەنانەت ئیمامی موعاویەشیان خۆش نەدەویست، تەنھاو تەنھا ئیمامی عەلیی و منالەکانی ئەویان دەویست، ڕەزاو رەحمەتی خاویان لێیت.. بۆیە هەموو هۆزو کەسایەتییهکان دەستیان دایە نامە نووسین بۆ ئیمام حوسەین و هەموویان بەلێنیان دایە کە ئیمە تەنھا بەیعت بە تۆ دەدەین، وە ئیمە بیجگە لە تۆ بەیعت بەکەسی تر نەدەین و یەزید بە خەلیفەو جێنشین نازانین، ئەم نامە ناردن و هەلوێستانەکی خەلکی عێراق رۆژ بە رۆژ زیادی دەکرد، بۆیە میژوو نووسان دەلێن ژمارەکی نامەکان لە ئەهلی کوفەو هەگەیشتە زیاتر لە ۵۰۰ نامە!

ئیمامی حوسەین موسلیمی کوری عەقیلی نامۆزای نارد بۆ کوفە

ئیتەر دواکی ئەو هەموو دڵنیابوونەو ئیمامی حوسەین موسلیمی کوری عەقیلی کوری ئەبی تالیبی نامۆزای نارد بۆ کوفە بۆ ئەوەی سەرپەرشتیی و ئاگاداری بارودۆخی کوفە بیت، کاتی موسلیم گەیشتە کوفە، بۆی دەرکەوت کە خەلکی کوفە یەکلایبوونەتەو ئەوەی کە بەیعت نەدەنە یەزیدی کوری موعاویەو هەمووی نامادەپە بەیعت بداتە ئیمامی حوسەین، بۆیە موسلیم لە کوفە چووێ مالی هانی کوری عوروەو لەوی خەلکی دەستە دەستە دەهاتنە لای و

بەيەت و پىشتىگىرى خۇيان بۇ ئىمامى حوسەين پىشتراست دەكردهوه.

لەو سەردەمەدا والىي و سەرپەرشتىارى كوفە (نوعمانى كورى بەشىر) بوو، كە لەلایەن يەزىدەوه دىارى كرابوو، بەئام وادىاربوو كە (نوعمان)ى والى كوفە زۆر گوئ ناداتە كاروبارى يەزىدو لایەنگرى سەرسەختى يەزىد نىه، بۆه هەندىك لە جاسوس و كاربەدەستانى نرىكى "نوعمان" هەوالەكەيان گەيانده يەزىدو ئەويش خىرا ئەمرى كرد كە "نوعمان" لاپىرئ و عوبەيدوللاى كورى زياد بكرتتە والى كوفە، هەر بۆه خىرا عوبەيدوللاى كورى زياد كە والى "بەپرە" بوو، شارى كوفەش خرايه سەر ويلايەتى بەپرەو عوبەيدوللا بوويه والى هەردوو شارى كوفەو بەپرە.. دىاربوو كە ئەم عوبەيدوللاى كورى زيادە زۆر زىرەك و چالاک بووه، بۆه هەر بە والى بوونىي و گەبىشتنى بۇ كوفە، كەسىكى دىارى كرد بەناوى (مەعقىل) كە بگەرئ بە دواى ئەم سەرە داوهداو بزائى كىيە كە لە كوفەدا نوپنەرايهتى ئىمامى حوسەين دەكاو خەلكى دەچنە لایى و بەيەتى دەدەنئ، هەر بۆه عوبەيدوللا ۳۰۰۰ دىنارى دايه دەستى مەعقىل و وتى: پرؤ بگەرئ و بلىئ من لە شارى "حيمى"ى سورياره هاتووم و پىشتىگىرى لە ئىمامى حوسەين دەكەم و ئەم ۳۰۰۰ دىنارهشم وه ك پىشتىگىرى ماددى بۇ هیناوه، مەعقىلش زۆر وریاو لەسەرخؤ گەرا بە دواى ئەو كەسەدا كە لە كوفەدا نوپنەرايهتى ئىمامى حوسەين دەكا، بۆه بۇ دواچار گەبىشتە ئەو مالەى كە موسلىمى كورى عەقىلى ئاموزاو نوپنەرى ئىمام حوسەينى لىيەو چوويه لایى و بەيەتى دايهو ۳۰۰۰ دىنارهكەشى بەخشیه موسلىم بەناوى پىشتىگىرى ماددى بۇ ئىمامى حوسەين، بۇ ئەوهى زياتر باوهر بە مەعقىل بكەن، ئىتر هەموو رۆژئ مەعقىل دەهاته مالى "هانى كورى عوروه" بەناوى لایەنگرو پىشتىگىرى ئىمامى حوسەين تا هەموو ئەندامان و لایەنگرانى ئىمامى

حوسه پینی ناسیی و پاشان ده گه رایه وه لای عوبه یدوللای کوری زیادو ناگاداری ده کرد له هه موو جموجولیک..

دهرچوونی ئیمامی حوسه پین بۆ شاری کوفه

دوای ئه وهی که ئیمام حوسه پین له لایه ن موسلیمی کوری عه قیله وه دلنیا کرایه وه له وهی که ئه هلی کوفه چاوه رپی ئه وه ده که ن و هه موو به یعت به وه ده ده ن، موسلیم نامه به کی نارد بۆ ئیمام حوسه پین و بۆی نووسی که: کاروباری کوفه ته وا وه وه هه موو شتیك ئاماده یه، بۆیه ئیمام حوسه پینیش "ره زاو ره حمه تی خوی له سه ر" له رۆژی "ته رویه دا" به ره وه کوفه به ریکه وت، وه عوبه یدوللای کوری زیادی والی کوفه ناگاداری نامه که ی موسلیم بوو که ناردی بۆ ئیمام حوسه پین به مه به سستی هاتنی ئیمام بۆ شاری کوفه، دوایتر عوبه یدوللا ئه مری کرد به هینانی "هانی کوری عروه"، ئه وه پیاوهی که موسلیم له مالئ ئه واندا خۆی په نا دابوو، پرسپارو وه لامی موسلیمی کوری عه قیلی ئامۆزای ئیمام حوسه پینی لیکرد، ئه ویش له وه لامدا وتی نازانم، پاشان ده رکه وت که فیل وته له که له م مه سه له دا هه یه وه عوبه یدوللا له رپی مه عقیله وه ناگاداری هه موو شتیکه..

پشت تیکردن و هه لگه رانه وهی خه لکی کوفه له موسلیمی کوری عه قیل

هه واله که گه یشتنه موسلیمی کوری عه قیل که عوبه یدوللای کوری زیاد به دوایدا ده گه ری و نیازی خراپه به رامبه ری، هه ر بۆیه موسلیم ده سته پینشخه ری کردو به خۆیی و ٤٠٠٠ که سه وه گه مارۆی ته ختی

پاشايەتى عوبەيدوللايان داو داواى خۇ بەدەستەوۈ دانى
 عوبەيدوللايان دەکرد، لەو كاتەشدا عوبەيدوللا لەناو كۆشكدا
 كۆمەلئىك لە گەورە پياوان و ناودارانى ئەھلى كوفەو مەككەى
 لىكۆبوو بوويەو، پرووى تىكردن و پىنى وتن كە ھەركەسەو كورو براو
 خىمى خۇى لەو سوپايەى موسلىم بىكىشىنەو، ھەركەس ئەو كارە
 بىكات ئەوا بەخششىكى زۇرى لەلەين منەو دەدرئىتى،
 بەپىچەوانەو داوا دەكەم لە شامەو سوپايەك بىت و ھەموويان
 لەناو بىات، ھەر بۇيە بەم ھەرەشەو رىشوەدانەى عوبەيدوللا
 ھەركەسەو كورو براو خىمى خۇى لە سوپاكەى موسلىم
 كىشايەو، كار گەيشتە ئەوۈى كە موسلىمى كورى عەقىل بە
 تەنھا مايەو تەننەت تا پىش خۇرئاو بوون يەك كەسى لەگەل
 نەمايەو بە كۆلنەكانى كوفەدا بى كەس و لانە دەسورايەو، دواتر
 چوۈە دەرگاي مائىك و داى لە دەرگاۋ ئافرەتىك بەناۋى "كىندە"
 دەرگاي لىكردەو پىنى وت: ئەگەر دەكرى كەمىك ئاوم بەدرى،
 ئافرەتەكەش زۇرى بەلاو سەير بوو و پرسىارى لىكرد تۆ كىنى؟
 ئەويش لەوۈلامدا پىنى وت: من موسلىمى كورى عەقىلى ئامۇزاي
 حوسەبىنى كورى عەلىم، رەزاو رەحمەتى خاۋايان لىبىت. وەزى
 خۇى بۇ "كىندە" باسكردو پىنى وت كە پىرارە ئىمامى حوسەين
 بىگاتە كوفە، بەلام گەلى كوفە درۇيان لەگەلكردو، "كىندە" ش
 موسلىمى بىدە ژورەوۈ خىمەتىكى باشى كرد، بەلام دواتر يەككىك
 لە كورەكانى "كىندە" دەگەرتنەو مألەو، دەبىنى داىكى زۇر
 سەرقالەو دىت و دەچىت، بۇيە كورەكەى "كىندە" ئاگادارى
 وەزەكە دەبىت و دەزانى كە موسلىم لەمالى ئەواندايە، ئەويش
 راستەوخۇ دەچى و عوبەيدوللاى كورى زىادى لى ئاگادار دەكاو
 شوپىنى موسلىمى پى دەلى، عوبەيدوللايش راستەوخۇ
 لەشكرىكى ۷۰ كەسى ناردو گەمارۆى مالى "كىندە" يان داو دواتر
 موسلىميان دەستگىر كردو ھىنايان بۇ كۆشكى عوبەيدوللا، لەويش
 عوبەيدوللا پرسىارى لە موسلىم كردو پىنى وت: چ شتىك تۆى

هيتاوه ته كوفه؟ موسليميش له وهلامدا وتى: بهيعه تيك له گەردنماندايه بۇ حوسه ينى كورى عەلى، عوبەيدوللا وتى: ئەى بهيعه تى يەزىد له گەردتا نيه؟ موسليميش وتى: من يەك يكم له وانەى كه به رامبەرت جەنگاوم! ئىستا ئيزنم بدە كه وهسيەت بكەم، عوبەيدوللايش وتى: وهسيەتت بكە، پاشان موسليم چاوى گيڤا به ناو كۆشكاو بينى "عومەرى كورى سەعدى كورى ئەبى وهقاس" له وپپە و پپى وت: ئەى عومەرى كورى سەعد تۆ له نزيكانى منى له روى خزمايه تيه وه، وه ره با وهسيەتت بۆ بكەم، عومەرىش لپى نزيك بوويه وه موسليم پپى وت: فرياكه وه كه سيك بينره بۇلاى ئيمامى حوسەين كه بگەرپته وه و پپى رابگه يە نه كه ئەهلى كوفه درۆيان له گەلكردوه، وه موسليم وتە به ناو بانگه كهى خۆى كه به ئيمامى حوسەينى راگه ياندبوو به عومەر گه ياندو وتى پپى بلنى: (إرجع بأهلك ولايغرنك أهل الكوفة، فإن أهل الكوفة قد كذبوك وكذبوني، وليس لكاذب رأي).

پاشان هەر له و رۆژەدا كه رۆژى عەرەفه بوو موسليمى ئامۆزای ئيمامى حوسەين شەهيد دەكرى و ئيمامى حوسەينيش له رۆژى "تەرويه" دا به يەك رۆژ پيش شەهيد كرده كهى موسليم له مەككە دەرده چى و به ره و كوفه به رى دەكه وئ. سلاوو ره حمەتى خوا له بنەمالەى به رىزى پيغه مبهرى نازدار.

ناره زابى هاوه لانى پيغه مبهر "درودو سلاوى خويان له سەر" سه بارهت به دەرچوونى ئيمام حوسەين بۇ كوفه

زۆرىك له هاوه لانى پيغه مبهر "درودو سلاوى خويان له سەر" هەولنى زۆرياندا كه رىگرى بكەن له وهى كه ئيمام حوسەين مەككە به جى به ئيلىت و به ره و كوفه به رى بكه وئ، به لام به داخه وه ئيمام

حوسەين لەسەر ڕەئى خۆى سوور بوو، لەو هاوہلانەش: (عەبدوللای كورى عومەر، عەبدوللای كورى عەباس، عەبدوللای كورى عەمرى كورى عاى، ئەبو سەعیدى خودرى، عەبدوللای كورى زوبەير).

هەندى لە وتەى ئەو هاوہلانە لەكاتى دەرچوونى ئىمام حوسەين دا

١- ئىبن عومەر:

شەعبى دەلى: ئىبن عومەر لە مەككەدا بوو كە بىستى ئىمام حوسەين بەرەو كوفە بەرئ كەوتوو، بە ئەندازەى سئ شەو بە ئەسبەكەيەو بەدوايدا رۆيشت تا پئى گەيشت، پرسيارى لئكردو پئى وت: ئەى حوسەين بۆ كوئ دەرؤى؟ ئىمام وتى: بۆ عئراق! وە سەرجم ئەو نامانەى كە ئەهلى كوفە بۆيان ناردبوو پيشانى ئىبن عومەرى داو وتى: ئەو هەموو نامەى ئەهلى عئراقە بۆيان ناردووم و بەيعەتيان پئداوم! ئىبن عومەر وتى: ئەى حوسەين مەرؤو بگەرئو، وە بە چەندىن فەرموودەى پغەمبەرى خوا صلى الله عليه وسلم ئاگادارى كردهو، بەلام ئىمام حوسەين هەر سوور بوو لەسەر ڕەئى خۆى و پاشگەز نەبوويهو، پاشان ئىبن عومەر باوہشى پياكردو خواحافيزى لئكردو دەستى بە گريان كردو فەرمووى دتدەمە دەستى خوا بە ئەمانەت لە هەر كوشتنئك!

٢- عەبدوللای كورى زوبەير:

رووى كرده ئىمامى حوسەين و پئى وت: بۆ كوئ دەرؤى؟ دەرؤى بۆلاى قەومئك كە باوكتيان كوشت و تانەو تەشەريان لە براكەتدا؟

دوباره‌ی کرده‌وهو وتی مه‌رۆ. به‌لام ئیمام حوسه‌ین هر سوور بوو له‌سه‌ر رۆشتنه‌که‌ی.!

۳- نه‌بو سه‌عیدی خودری:

پرووی کرده ئیمام حوسه‌ین و پپی وت: ئه‌ی باوکی عه‌بدوللا من له ئامۆژگاریکارانم بو، وه من دلسۆزو خه‌مخۆری تۆم، ئاگادارم که ئه‌هلی عیراق نامه‌یان بو ناردووپی و داوات لی ده‌که‌ن بچی بۆلایان، به‌لام من پیت ده‌لیم مه‌رۆ، چونکه له باوکتیم بیستوووه "واته: ئیمامی عه‌لی " سه‌باره‌ت به ئه‌هلی کوفه چی وتوو، وتویه‌تی: (والله لقد مللتهم وأبغضتهم، وملوني وأبغضوني، ومایکون منهم وفاء قط.... الخ)، واته: سویند به‌خوا ئه‌هلی کوفه ماندوووم کردن و وه رقیشم لیان ده‌بیته‌وه، چونکه نه‌وان منیان ماندوو کردو رقیشیان له من ده‌بیته‌وه، وه هه‌رگیز وه‌فا له‌وان ناوه‌شیته‌وه...هتد..

ئیمامی حوسه‌ین که‌یشته قادیسه

پاشان هه‌والی کوشتنی موسلیمی کوری عه‌قیل که‌یشته ئیمامی حوسه‌ین له رپی عومه‌ری کوری سه‌عد نه‌وه‌که‌سه‌ی که موسلیم وه‌سیه‌تی بو کردو ناردی بۆلای ئیمامی حوسه‌ین، دواتر ئیمامی حوسه‌ین پرووی کرده کورانی موسلیمی کوری عه‌قیل و پپی وتن که ده‌بیته‌ ئیوه بکه‌رینه‌وه، نه‌وانیش وتیان سویند به‌خوا هه‌رگیز ناگه‌رینه‌وه تا تۆله‌ی باوکمان وه‌رنه‌گرینه‌وه، ئیتر ئیمامی حوسه‌ین وازی لیپینان، پاشان که عوبه‌یدوللای کوری زیاد زانی که ئیمامی حوسه‌ین پروو به کوفه دی، ئه‌مری کرد به "حوری کوری په‌زیدی ته‌میمی " که به خۆپی و هه‌زار که‌سه‌وه بچیت و ری له هاتنی حوسه‌ین بگریت، نه‌ویش به خۆپی و ۱۰۰۰ که‌سه‌وه به ریکه‌وت و

له قادسیه گه‌یشت به ئیمامی حوسه‌ین و یاوه‌رانی، پاشان "حور" برووی کرده ئیمام حوسه‌ین و پئی وت: بۆ کوڤ ده‌چی ئەی کچه‌زای پیغه‌مبه‌ری خوا.؟ ئەویش له‌وه‌لامدا وتی: بۆ عیراق..، "حور" "یش پئی وت من ئەمرت پئی ده‌که‌م که بگه‌رئیته‌وه، ئەگینا خوا به تۆ تاقیمان ده‌کاته‌وه، له کوپوه هاتووی بگه‌رئوه بۆ ئەوی، یان یرو بۆ شام بۆلای یه‌زید، به‌مه‌رجیک به‌ره‌و کوفه نه‌یه‌ی! به‌لام وه‌ک هه‌میشه ئیمامی حوسه‌ین وازی نه‌هیناو له به‌ئیه‌که‌ی خۆی په‌شیمان نه‌بوویه‌وه و به‌ره‌و کوفه به‌ جوله‌ که‌وت، به‌لام "حور" له کینشه‌که گه‌یشتیوو و ده‌یزانی چی پروو ده‌دا، بویه هه‌ر رپی پیده‌گرت و ده‌یوت: ئەی ئیمام بگه‌رئوه و به‌ره‌و کوفه مه‌یه! تا ئیمام حوسه‌ینی توره کردو به "حور" ی وت: دایکت بۆله بۆت بۆ بکات رینگه‌م بده با پروم! "حور" "یش ئەم قسه‌ی ئیمام حوسه‌ینی پئی ناخۆشبوو وتی: سویند به‌خوا ئەگه‌ر بیجگه له‌تۆ له ناو عه‌ره‌بدا هه‌رکه‌س ئەم قسه‌یه‌ی به‌رامبه‌رم بکهدایه تۆله‌م له خۆیی و دایکی ده‌کرده‌وه، به‌لام چی بلیم به‌تۆ ئەی حوسه‌ین که دایکت سه‌روه‌ری هه‌موو ژنانی دونیایه..

گه‌یشتی ئیمام حوسه‌ین به‌ که‌ربه‌لا

ئیمام حوسه‌ین گه‌یشته شوئینیک که پئی ده‌وترا که‌ربه‌لا، پرسیاریکرد ئەم شوئینه کوپیه.؟ وتیان: ناوی که‌ربه‌لایه، ئیمام حوسه‌ینیش وتی: (کرب و بلاء)، واته: ناره‌حه‌تی و به‌لاو ناخۆشی.. له‌و کاتانه‌دا جه‌یشی عومه‌ری کوری سه‌عدیان پینگه‌یشت که ژماره‌یان ٤٠٠٠ سه‌رباز ده‌بوو و رپی پینگرتن، وه ئەمری پیکردن که ده‌بئی خۆیی و یاوه‌رانی له‌گه‌ل عومه‌ری کوری سه‌عد دا بچن بۆ کوفه بۆلای عوبه‌یدوللای کوری زیاد، به‌لام ئیمامی حوسه‌ین ئەو داواپه‌ی ره‌تکرده‌وه‌و وتی هه‌رگیز نایه‌م بۆلای

والی کوفه، به‌لام کاتئ ئیمام حوسه‌ین بینی که عومه‌ری کوری س‌عد زور سووره له‌سه‌ر روشتنی ئیمام حوسه‌ین بۆلای عوبه‌یدوللای کوری زیاد، سی پئشنیاری دایه عومه‌ری کوری س‌عد که یه‌کئیکیان هه‌لبژئری...، یه‌که‌میان: وازم لئبئین تا بگه‌رئمه‌وه بۆ مه‌ککه. دووه‌م: یان ده‌روم بۆ ئەو شوئانه‌ی که جیهادی لئیه‌و موحاهیدان له‌وی دژی کافران ده‌جه‌نگن. سئیه‌م: یان ده‌روم بۆ شام و له‌وی ده‌ست ده‌خمه‌ ناو ده‌ستی یه‌زید.

عومه‌ری کوری س‌عد پئشنیاره‌کانی پئ باشبوو، وتی به ئیمامی حوسه‌ین: تو که‌سئک بنئره بۆلای یه‌زید له شام و منیش ده‌گه‌رئمه‌وه بۆلای عوبه‌یدوللای کوری زیاد بزائم ئەو چی ده‌لئ، به‌لام ئیمامی حوسه‌ین که‌سی نه‌نارد بۆلای یه‌زید له شام، ته‌نھا عومه‌ری کوری س‌عدی نارد بۆلای عوبه‌یدوللای والی کوفه تا بزانی ئەو ره‌ئیی و بوچوونی چۆنه له‌سه‌ر پئشنیاره‌کانی، کاتئک عومه‌ری کوری س‌عد گه‌رایه‌وه لای عوبه‌یدوللای ناگاداری کرد له پئشنیاره‌کانی ئیمام حوسه‌ین، عوبه‌یدوللای کوری زیاد زوری پئ باشبوو وتی: حوسه‌ین خۆی کامیان هه‌لده‌بژئری با هه‌لبژئری، ئەمه هه‌لئکی زئربن بوو بۆ ئیمام حوسه‌ین و یاوه‌رانی، به‌لام له‌و کاته‌دا له کۆشکی عوبه‌یدوللای که‌سئکی لئبوو به‌ناوی "شه‌مر کوری زیلجه‌وشه‌ن" وه‌ یه‌کئک بوو له‌ نزیکانی عوبه‌یدوللای، وتی: نه‌خئیر هه‌رگیز شتی وانائیت، ده‌بیئت حوسه‌ین و یاوه‌رانی بینه‌ سه‌ر حوکمی عوبه‌یدوللای کوری زیاد، بۆیه عوبه‌یدوللای به‌ وته‌که‌ی "شه‌مر" بوغرابوو وتی: به‌لئ ده‌بیئت حوسه‌ین و یاوه‌رانی بینه سه‌ر حوکمی من..

عوبه‌یدوللای کوری زیادیش "شه‌مری کوری زیلجه‌وشه‌ن" ی ناردو پئی وت: یرو به حوسه‌ین و دارو ده‌سته‌که‌ی بلئ ده‌بی بینه سه‌ر حوکمی عوبه‌یدوللای، وتیشی به "شه‌مر": ئەگه‌ر عومه‌ری کوری س‌عد که یه‌کئکبوو له سه‌رکرده‌کانی سوپای عوبه‌یدوللای، هاورات

نەبوو، خۆت بىبە بە سەرکردەى ئەو سوپا ۴۰۰۰ كەسەيە، پاشان
عوبەيدوللای عومەرى كورى سەعدى بە ۴۰۰۰ كەسەو نارد بۆ
ناوچەى "رەى" و بەلئىنى پىندا بوو كە بىكاتە والى ناوچەى "رەى".

دواتر "شەمرى كورى زىلجەوشەن" بە رىكەوت و ھەوالىش
گەبىشتە ئىمامى حوسەين كە ھەر دەبىت رازى بىت بە حوكمى
عوبەيدوللای، ئىمامى حوسەينىش سوئىدى خوارد كە ھەرگىز رازى
ناىم و ناچمە سەر حوكمى عوبەيدوللای كورى زياد..

ئىمامى حوسەين سوپاكەى كوفە دەترسىنى بە خوا !

ژمارەى ئەوكەسانەى لەگەل ئىمامى حوسەيندا بوون ۷۲ كەس
بوون، وە سوپاكەى كوفەش ۵۰۰۰ كەس بوو، كاتىك بەرامبەر بە
يەك وەستان ئىمامى حوسەين پرووى كرده سوپاكەى عوبەيدوللای
كورى زيادو پىنى وتن: بە خۆتاندا بچنەو وەو زەرەنشستى نەفستان
بكەن، ئايا دەگونجى شەر لەگەل كەسىكى وەكو من بكەن؟! وە
من كورى كچى پىغەمبەرەكەتان بم؟! وە بىجگە لە من لەسەر
پرووى زەويدا كورى كچى پىغەمبەرىكى تر بوونى نىه! وە
پىغەمبەرى خوا صلى الله عليه وسلم بە من و براكەمى وتووہ:
(هذان سيدا شباب أهل الجنة). رواه الترمذى. وقال الشيخ الالبانى
هذا الحديث صحيح عن طريق رواية حذيفة وابى سعيد وغيرهما.
واته: ئەو دووانە (حەسەن و حوسەين) گەورەو سەرورەى ئەھلى
بەھەشتن.

بەردەوام ئىمام حوسەين سوپاكەى كوفەى ھەلدەنا بەوہى كە
گوپرايەلى عوبەيدوللای كورى زياد نەكەن و پشتگىرى لە ئىمام و
يارانى بكەن، ئەوہو ۳۰ كەسىك بە سەرۆكايەتى "حورى كورى
يەزىدى تەمىمى" كە لە پىشەنگى سوپاكەى عوبەيدوللای كورى

زىاد دا بوون پشتگىرى خويان بو ئىمام و يارانى دهرىرى و رايگه ياند: كه من هه رگيز ئاگرو دۆزه خ هه لئابژىرم به سهر به هه شتدا ئه گه ر لاشه م ورد ورد بكه ن و بيشم سوتپنن..

پاشان دواى ئه وه ئىمامى حوسه ين نوپژى نيوه روو عه سرى روژى پينجشه ممه ي ئه نجام داو، بو هه ردوو ده سته كه ده سته ي عوبه يدوللاى كورى زىادو ده سته كه ي لاي خويشى پيشنوپژى بو كردن، ئىمام حوسه ين وتى: ئيه خو تان ئىمامتان هه يه و ئيمه ش ئىمامى خو مان، له وه لامدا پيان وت: نه خپر، به لكو ئيمه له دواى جه نابته وه نوپژ ده كه ين، بوئه له دواى ئىمامى حوسه ينه وه هه ردوو نوپژى نيوه روو عه سرىان ئه نجامدا، به لام كاتيك كاتى نوپژى مه غريب نريك بووبه وه سوپا كه ي عوبه يدوللا پروو به حوسه ين و يارانى به ئه سپه كانىانه وه نريك بوونه وه، له و كاته دا ئىمامى حوسه ين به جلو به رگى سه رىازيه وه خه وى ليكه وتبوو، كه ده نگه ده نگ و پر مه ي ئه سپه كانى بيست، هه ستاو زانى كه سوپا كه ي عوبه يدوللا لئيان نريك ده بنه وه، بوئه ئىمام چه ند كه سيكى نارد كه قسه يان له گه ل بكه ن و بزائن چيان ده وئ.؟ بوئه عه باسى كورى عه لى كورى ئه بى تاليبى براى ئىمام حوسه ين به خويى و (٢٠) كه سه وه رو شته لايان و قسه يان له گه ل كردن، ئه وانيش له وه لامدا وتيان: يان ده بئى بينه سه ر حوكمى عوبه يدوللاى كورى زىاد، يان ده بئى بجه نكن!

پاشان گه رانه وه وه هه واله كه يان دا په وه به ئىمامى حوسه ين و ئه و بيش فه رموى: مؤله تم بده نئى با ئه مشه و بىرى ليكه مه وه نوپژ له گه ل خوداى خو مدا ئه نجام بده م، پاشان به يانى وه لامتان ليده گيرمه وه، بوئه به رده وام ئىمام و يارانى ئه و شه وه هه ر خه ريكى ئه نجامدانى نوپژو داواى ليخوشبوونيان له خودا ده كرد. ره زاو ره حمه تى خوا له هه ممويان پيت.

شەھىد بوونى ئىمام

لە رووداۋەكەى "تەف" لە سالى (61) ى كۆچىى

لە بەرەبەيانى رۆژى ھەينى رۆژى ۱۰ ى موخەرەمى سالى 61 ى كۆچىى لە خاكى كەربەلاى عىراق، جەنگ لە نىوان ھەردوو دەستەكەدا ھەلگىرسا، يارانى ئىمام حوسەين دەيانزانى كە لە توانايندا نىە بەرامبەر بەو سوپايەى عوبەيدوللا بوەستنەو، بەلام تەنھا ئارەزوويان ئەو بوو كە لە نىوان ھەردوو دەستى ئىمام حوسەيندا بكوژىن و ھەرواش بوو، يەك بە يەك لەبەر دەستى ئىمام دا شەھىد دەكران!! وە ھىچ كەس نەمايەو بەيجگە لە ئىمام حوسەين خۆيى و كورە شىرىنەكەى بەناوى "عەليە بچوك" كە ئەويش نەخۆش بوو.

ئەو رۆژە تا ئىۋارەكەى ئىمامى حوسەين بەو شىۋەيە مايەو وەو كەس جورئەتى ئەو ەى نەدەكرد كە دەستى خۆناوى بكات بە كوشتنى كچەزاكەى پىغەمبەرى خوا صلى الله عليه وسلم، تا كار گەيشتە ئەو ەى كە "شەمرى كورى زىلجەوشەن" ھاوارى كردو وتى: ھاوار بۆ ئىۋە، داىكتان رۆلە پۆتان بۆ بكات، چوار دەورى بگرن و بىكوژن، بۆيە ھىرشىيان كرده سەر ئىمام حوسەين و ئابلوقەيان دا، ئىمامىش ۋەك شىر ئاسا بە شمشىرەكەيەو دەھات و دەچوو، ۋە چەند كەسنىكى لە سوپاى غەدرى كوفە كوشت، بەلام ئازايەتى لەبەرامبەر زۆرى ژمارەو ھىچ دەورنىك نابىنى!

دوو بارە "شەمر" ھاوارى كردهو وتى: ھاوار بۆ ئىۋە! چاۋەرۋانى چى دەكەن؟ بۆيە ئەمجارە بەسەختى ھىرشىيان كرده سەر ئىمام و شەھىدىان كرد، رەزاي خواى لەسەر بىت. ۋە ئەو كەسەى كە راستەوخۆ بەشدارى لە كوشتنى ئىمام حوسەيندا كرد "سىنانى كورى ئەنەسى نەخەعى" بوو، ۋە سەرى ئىمامى لەلاشەى

كرده وهو سه ره كه پان برده وه بۆ كوفه بۆلای عوبه يدوللای كوری زیاد، له ویش عوبه يدوللای نامەرد دارێکی بە دەستەوه بوو سهیری سهیری ئیمام حوسهینی ده کردو داره كهی ده کرد به ناو ده میاو دهیگوت: ئەمه باشترین جیهادو خهبات بوو!! له و كاته دا ئەنه سی كوری مالیک ههستا و ههك ناره زاییهك وتی: سویند به خوا خراپترین کارت کرد، بیگومان من پیغه مبه رم دی كه ناو ده می حوسهینی ماچ ده کرد، ئەو شوینیهی كه تۆ ئیستا داره كهی پیاده كهی!!

ئەوانه ی كه له گه ل ئیمام حوسه یندا شه هید کران

ئەو كه سانه ی له گه ل ئیمامی حوسه یندا شه هید کران له ئال و به یتی خۆی بریتی بوون له:

- کورانی ئیمامی عه لی "ره زاو ره حمه تی خوا ی له سه ر": ئیمامی حوسه ین، جه عفه ر، عباس، ئەبو یکر، محه ممه د، عوسمان.

- کورانی ئیمام حوسه ین: عه بدوللا، عه لی ئەکه به ر.

- کورانی ئیمامی حه سه ن: عه بدوللا، قاسم، ئەبو به کر.

- کورانی عه قیلی مامی ئیمام حوسه ین: جه عفه ر، عه بدوللا، عبدالرحمن، عه بدوللای کوری موسلیمی کوری عه قیل، موسلیمی کوری عه قیل.

- کورانی عه بدوللای کوری جه عفه ر: عه ون، محه ممه د.

نزیکه ی ۱۸ کهس له ئال و به یتی پیغه مبه ری خوا صلی الله علیه وسلم شه هید بوون..

ئەو رىۋايەتەنى لەو بارەوہ وتراون

- ئىبنى عەباس "رەزاي خويان لىبىت" دەگىرىتتەوہو دەلى: لە نيوہ رۇژىكدا بوو پىغەمبەرى خودام بىنى لە خەونمدا، قىزى بىزى تىك ئالۇزو تۇزاي بوو، شوشەيەكى بەدەستەوہ بوو خوئىنى تىدا بوو كە كۆى كىردبووہو، پىم وت: ئەى پىغەمبەرى خودا صلى الله عليه وسلم ئەوہ چىە بە دەستەوہ؟ ئەو پىش فەرمووى: ئەوہ خوئىنى حوسەين و ھاوہ لانىەتى، لە بەيانىەوہ خەرىكم كۆى دەكەمەوہ.. پراوى ئەم فەرموودەبە دەلى: ئەو رۇژەى كە ئىبن عەباس ئەو خەونەى بىنىبوو ھەر ھەمان رۇژبوو كە ئىمام حوسەين شەھىد كرابوو. إسنادە صحيح.

- ئوممى سەلەمە دەگىرىتتەوہو دەلى: گوئم لە جىنىەكان بوو كە بۇ كوشتنى ئىمامى حوسەين رۇلە رۇو گىرانيان بوو. سندە يىح. فضائل الصحابة / ۲-۷۶۶ ژمارە: ۱۳۷۳.

تۆلە و سزاي دونيا پىش تۆلە و سزاي قىامەت

ئەو كەسەى كە ئەمرى كىرد بە كوشتنى ئىمام حوسەين عوبەيدوللاى كورى زياد بوو، زور دىژەى نەكىشاو خواى پەروەردگار تۆلەى لىكردەوہو "موختارى كورى ئەبى عوبەيد" ھەستا بە كوشتنى عوبەيدوللاى كورى زيادو سەرى لىكردەوہو. ئەمەش تۆلەى خواى پەروەردگار بوو لەو پىاوەى كە ھاوكارى زورى كىرد لە كوشتنى حوسەينى كورى عەلىدا رەزاو رەحمەتى خوا لە ھەردووكيان بىت.

ئهوكه سانه‌ی به‌شدارییان كرد له كوشتنی ئیمام حوسه‌یندا

ئهوه‌ی كه له كتیبه‌كانی ژبانه‌نامه‌و ناوداراندا بڵاوه ئه‌و كه‌سانه‌ی كه راسته‌وخۆ به‌شدارییان كردوو له شه‌هیدكردنی ئیمام حوسه‌یندا دوو كه‌س بوون: سه‌نانی كوری ئه‌نه‌سی نه‌خعیی و شه‌مری كوری زیلجه‌وشه‌ن بوون، وه ئه‌وكه‌سه‌ش سه‌ره‌رشته‌ی كوشتنه‌كه‌ی ئیمام حوسه‌ینی ده‌كرد عوبه‌یدوللای كوری زیاد بوو، وه عوبه‌یدوللای شه‌مر ئه‌م دوو كه‌سه له یاران و لایه‌نگرانی ئیمامی عه‌لی بوون..

١- عوبه‌یدوللای كوری زیاد: "توسی" له كتیبه‌كه‌یدا به‌هاوكارو دۆستانی ئیمامی عه‌لی داناوه. (رجال الطوسی) لاپه‌ره: ٥٤ - تحقیق/ محمد صادق بحر العلوم.

٢- شه‌مری كوری زیلجه‌وشه‌ن: عه‌لی نمازی شه‌هره‌وه‌ردی ده‌لی "شه‌مر" له روداوه‌كه‌ی "صفین" دا له سوپاكه‌ی ئیمامی عه‌لی دا بوو.

وته‌ی كو‌تایی

وه‌ك له پێشه‌كییه‌كه‌دا هه‌مامان پێكرد، كوشتنی ئیمامی حوسه‌ین "ره‌زاو ره‌حمه‌تی خوای له‌سه‌ر" له گه‌وره‌ترینی كاره‌ساته‌كان بوو كه به‌سه‌ر موسوڵماناندا هات، وه بێگومانین له‌وه‌ی كه به مه‌زلومی و نا‌ره‌وایی شه‌هید كرا، بۆیه ئه‌و كاره‌ساته‌هه‌رگیزاو هه‌رگیز له یاد ناكرێت و په‌له‌یه‌کی ره‌شه‌ به‌نیو چاوانی بکه‌رانیه‌وه‌.. جا پێویسته ئیمه‌ی نه‌وه‌ی نوێی ئیسلام هه‌میشه له بڵاوكردنه‌وه‌ی بیرویدی خاوه‌ن و بێژدانانه‌و دادگه‌رانه‌ی ئه‌هلی

سووننهو جه‌ماعه‌دا بين و خیرابین له گئیرانه‌وه‌ی پرووداوه‌کان به‌تایبته له گئیرانه‌وه‌ی پرووداویکی وه‌ک ئەم مه‌رگه ساته‌ی که میژوو هه‌رگیز له یادی ناکات. خیراکردن و گئیرانه‌وه‌ی پرووداوه‌کان وه‌ک خۆیی و له‌رێی سه‌رچاوه‌ی درووستی خۆبه‌وه به‌تایبته ئەو پرووداوه زیندووانه‌ی که ماوه‌یه‌کی زۆریش به‌سه‌ریاندا تیپه‌ریوه، به‌لام له دلی خه‌لکیدا هه‌ر نوێ و تازه‌ن و یادیان ده‌کرته‌وه، پیوستیه‌کی شه‌رعیه به‌سه‌ر شانی هه‌موو موسوڵمانیکی خاوه‌ن و بزدان و فه‌می درووست و یحیح، به‌تایبته‌تی میژووێ نه‌وه‌ی پیشینان که به‌پاکترین و بزادترین سه‌رده‌می زێرین ناوه‌ده‌ کراوه‌و ده‌بێ وه‌ک خۆی بێ زیادو که‌م و بێ زیاده‌ره‌ویی ئەو میژوو به‌س بکه‌ین..

ئه‌هلی سووننه‌و جه‌ماعه زۆر به‌روونی و بێ پیچ و په‌نا ده‌لێن: به‌لێ هه‌ندێک له‌و هاوه‌له به‌رزانه‌ی پیغه‌مه‌ری نازیز صلی الله علیه وسلم له‌ کاتی بوونی پیغه‌مه‌رداوه‌تایبته‌تی له‌دواک وه‌فاتی ئەویش تووشی هه‌له‌ هاتوون، به‌لام ئەم هه‌له‌کردنه نه‌بوته هۆی ساردبوونه‌ویان له‌وه‌ی که سوورین له‌سه‌ر خۆبه‌خشین له‌ رێی که‌لیمه‌ی یه‌کتا په‌رستیدا، یان له‌ رێی بانگه‌واز بۆ ئایینی راست و درووستی باپیره‌مان ئیبراهیم علیه السلام، پاشان بانگه‌وازو کۆچ و جیهادی یارانێ پیغه‌مه‌ری سه‌روه‌رو دوور که‌وته‌وه‌یان له‌ زیدی باوو باپیران و ژن و مندالیان و هه‌روه‌ها به‌رگریکردنیان به‌ مال و گیانیان له‌ خۆشه‌ویسته‌که‌یان "موحه‌مه‌د" صلی الله علیه وسلم، وا ده‌کات که ئەم هه‌له‌نه‌ی ئەوان تووشی هاتوون له‌ ماوه‌ی ژبانیاندا له‌به‌رامبه‌ر ئەو هه‌موو چاکانه‌ی که کردوویانه وه‌ک دلۆبه‌ ناوێک وایه له‌به‌رامبه‌ر ده‌ریابه‌که‌وه..

بۆیه زۆر پیوسته گئیرانه‌وه‌ی میژوو وه‌ک خۆی ئەگه‌رچی هه‌له‌ش بوویت له‌ زۆر بواری هه‌لوێستدا، وه‌ک باسما‌ن کرد شارده‌نه‌وه‌ی هه‌ندێ له‌ میژووێ پیشینان، یان گوێ پینه‌دانیه‌ی واز لێهێنانی بۆ

خەلکانىكى دى، ئەمە زەرەرى زۆرتر دەداو شىۋاندى مېژوۋىشى بە دوادا دى و پىخۇشكردىنېشە بۇ ھەندى دل نەخۇش و نانخۇر بەسەر دىنەو ە كە ھەزارو يەك قىل و قال لەملاو لەولاو ە يىنن و بە ويستى خۇيان كەم و زىادى بۇ بكەن، ئەمەش تەنھا ھۆكارى سەرەكى ئەم دەرگا كىردنەو ەپە بۇ خەلکانى دى كە خۇيان بکەنە خاوەن مال و ئەھلى سوۋننەو جەماعەش بە ميوان و بىگانە!!

لەم كارەساتە گەورەيەى ئىمامى حوسەينىشدا دەلىين: خوزگا ئىمامى حوسەين لە مەككە دەرئەچوۋاپاەو بە گوڭى ھاوۋەلانى بەرئىزى وەك: ئىبن عەباس و ئىبن عومەر و ئەبو سەئىدى خودرى و..ھتى، بكدايە، ئىتر ئەو ھەموو خوينە ناحەقىە نەدەرزاو خۇشەويستىن و بەرئىزىن كەسى پرووى سەر زەوى بەو شىۋەپە شەھىد نەدەكرا، بەلام ئەمە قەدەرەو لای خاى پەرۋەردگار نووسراو ە لادان لە كارئىكىش خاى پەرۋەردگار نووسىيىتى مەحالەو نەگونجاو ە، ھەر بۇپە زىدە رۇيىش لە گىرانەو ەى ئەم پرووداۋەدا ناپرەواو ەرامەو بەھىچ شىۋەپەك رى پى نەدراو ە، چونكە ھەرگىز كوشتنى ئىمامى حوسەين "رەزاو رەحمەتى خاى لىيىت " لە كوشتنى پىغەمبەران گەورەتر نىو نەبوو ە، مەگەر پىغەمبەر "پەحىاى كورى زەكەريا " عليه السلام سەرى لە رى دزايەتى تاغوتاندا نەرۇبى و شەھىد كرا، ؟ ھەرۋەھا ئىمامانى وەك: عومەر و عوسمان و عەلى، ھەموو ئەمانە شەھىد نەكران، ؟ بۇپە ھەرگىز ئىمامى حوسەين گەورەتر نەبوو ەمانەو رەوا نىو بۇ ھىچ مروؤفئىك لە كاتى گىرانەو ەى مېژوۋى مەرگەساتى ئىمامى حوسەيندا زىدە رەوى بكات لە ھىچ شتئىكىدا..

وصلى الله وسلم على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه..

سەرچاوه میژوووبیه کان:

- حقیقه من التاریخ ما بین وفاة النبی صلی الله علیه وسلم إلى
مقتل الحسین رضی الله عنه سنة ۶۱ الهجرية.

تألیف: عثمان بن محمد الخمیس

۱۴ ی موحرره می ۱۴۳۳ ی کۆچی

erfankaka@yahoo.com